

Beszámoló a TIT Baja városi Szervezetének
1972-1973 évi munkájáról.

I.

Megtisztelő feladatunk, hogy a megyei elnökség előtt számot adjunk a TIT Baja városi Szervezetének a VI. Küldöttgyűlés óta végzett munkájáról, közelebbről az elmúlt két esztendő munkatervi célkitűzéseinek megvalósításáról és további teendőinkről. A jelentés kiindulópontjául tekinthetjük azokat a dokumentumokat, amelyek 1972 óta láttak napvilágot országos, megyei, illetve városi TIT vagy más fórumokon:

- a TIT VI. Küldöttgyűlésének dokumentumai,
- a TIT megyei elnökségének jelentése az 1968-71-es évek munkájáról,
- a TIT Baja városi Szervezetének beszámolója az 1968-71-es években végzett munkájáról,
- az MSZMP Városi Bizottságának határozata a város közművelődési irányelveire /1971-1975/,
- az MSZMP Városi Végrehajtó Bizottsága jelentése Baja város kulturális karakterének kialakításáról és fejlesztésének feladatairól /1973/,
- a TIT megyei és Baja városi Szervezetének 1972-1973 évi munkatervei.

A VI. Küldöttgyűlés határozata megerősíti a Társulat helyét, szerepét a közművelődés rendszerében és feladatát is világosan megfogalmazza:

"A Társulat tevékenységét változatlanul a művelt, szocialista embertípus kialakítására kell összpontosítani. Ennek érdekében - a tudományok terjesztésével - a Társulat széles körben tudatosítsa a marxizmus-leninizmus eszméit, világítson rá a párt politikájának tudományos hátterére, neveljen a közösségi érdeket mindig szem előtt tartó, tetteikben kifejeződő szocialista erkölcsiségre, hazafiságra és nemzetköziségre, a helyes esztétikai ítézőképességre. Erősítse minden téren a szocialista közgondolkodást, a szocialista tudat térhódítását. Ezzel

egyidejűleg lépjen fel a tudományos ismeretterjesztő eszmei, erkölcsi, politikai nevelési oldalát lebecsülő, vagy elhanyagoló megnyilvánulások, módszerek ellen."

Ennek ismeretében és tudatában foglalkozunk jelentésünkben tevékenységünk társadalmi- politikai és gazdasági feltételeivel, az ismeretterjesztő munka részletes elemzésével, a szervezeti élet kérdéseivel és megjelöljük legfontosabb feladatainkat.

II.

1. A TIT tevékenység társadalmi politikai- és gazdasági feltételei

Baja város társadalmi politikai- és gazdasági térszerkezete jelentősen és állandóan fejlődik. Az Építésügyi Minisztérium állásfoglalása szerint Baja részleges felsőfoku fejlesztési központként szerepel. Kedvező közigazgatási és földrajzi adottsága révén régóta Észak-Bácska társadalmi, gazdasági központja. Városunk arculatát a fejlődő ipar határozza meg, de jelentős kereskedelme és mezőgazdasága is. A város társadalmi - politikai szerkezete is ebből a meghatározó gazdasági alapból következik. A lakosság 54 %-a iparból él, a keresőképes városi lakoságnak 12 %-a a kereskedelemben dolgozik. A fennmaradó kisebb hányad földművelő, illetve értelmiségi, alkalmazott és egyéb területen dolgozó.

Baja társadalmi arculatához fontos tényezőként járul hozzá iskolaváros jellege. A többféle középfokú iskola mellett az elmúlt 15 év folyamán két felsőfoku oktatási intézmény létesült. A város vonzerejét mutatja a környező községekből történő bevándorlás is.

A termelés két alapvető ágában - az iparban és mezőgazdaságban - megvalósultak az MSZMP Városi Bizottságának általános és gazdaságpolitikai célkitűzései. Ezt a folyamatot segítette felvilágosító munkájával a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat. A Társulat sajátos eszközeivel igyekezett segíteni mind a

tudomány eredményeinek hasznosításán és alakította a közgondolkodást. Nem hatott kedvezően azonban a szervező munkára a TIT vezetők gyakori változása. Ettől függetlenül meggyőződhattünk az elmúlt években arról, hogy a helyi párti, tanácsi és gazdasági vezetők számítanak a TIT munkájára, tevékenységét megfelelően értékelik és nem utolsó szempont, hogy anyagiakban is támogatják, segítik szervezetünk hatékonyabb munkáját.

2. Az ismeretterjesztő munka elemzése.

Az elmúlt két évben meghatározóak voltak az adott év konkrét feladatai. 1972-ben aktuális feladat volt a VI. Küldöttgyűlésre való felkészülés, a városi TIT munka négy éves értékelése. 1973-ban Petőfi évforduló volt, amely szintén jelentősen motiválta tevékenységünket.

Az 1972-73-as években városunkban 796 előadás hangzott el a TIT szervezésében. Ez a szám lényegében megfelel a megelőző négy év átlagának. ^{Az} Összehasonlítás megállja a helyét a megye városainak egybevetésével is. 1972-ben a megye öt városának bajai részesedési aránya 21,1 %-os, míg 1973-ban a hat város részesedési arányából Baja 18,1 %-ot képvisel. Társulatunk nem törekedett arra, hogy csupán a számszerűséget tartsa fontosnak, legfontosabb feladatunk a megtartott előadások tartalmasabbá tétele, hatékonyságának növelése volt. Azt kívántuk elérni, hogy előadásainkat a legfelkészültebb előadók tartsák, hogy az előadásokon résztvevők a legilletékesebbek véleményét hallják a megadott témával kapcsolatosan.

A jelzett időszakban 39.265 fő hallgatta előadásainkat. Összehasonlításban ez is megfelel az előző évek átlagának. Az előadások, sorozatok a város szinte valamennyi rétegét érintették. A hatékonyságot növelte az a tény is, hogy intézményekkel, vállalatokkal szerződéseket kötöttünk és az általuk megjelölt előadókat biztosítottuk. Ezzel nőtt az előre meghatározott témák száma, a dolgozók a gyakorlati élet által felvetett kérdéseikre kaptak választ. Növelte a hatékonyságot továbbá, hogy több országos hírű előadót /Pozsgai Imre, Dr.Hortobágyi Tibor, Baranyi Ferenc, Csóri Sándor stb./ hívtunk meg, akik

örömmel vállalták az előadások megtartását.

Az előadásokon résztvevő hallgatói átlag 49,3 fő volt. A mai követelményeknek megfelelő ez az arány. A nagy tömegeket mozgosító előadásokról mindinkább a kiscsoportos ankétokra tértünk át.

Elgondolkoztató a társadalomtudományi és természettudományi előadások aránya. Az összehasonlításakor kiderült, hogy a társadalomtudományi előadások részaránya uralja ismeretterjesztésünk egészét. A 648 társadalomtudományi előadással szemben a két év alatt mindössze 148 természettudományi előadást tartottunk. Ez az összelőadásoknak nem egészen az 1/5-e. Természetesen a hallgatói arány is ennek megfelelően alakult. Az egészségtelen arány megváltoztatása érdekében sok a tennivalónk. A témajavaslatok irányítottabb felhasználása szükséges a jövőben.

Az előadások szakosztály szerinti megoszlása igen változatos képet mutat. Legmagasabb a művészeti előadások száma /232/, legalacsonyabb a mezőgazdaságié /1/. A művészeti szakosztály munkája mellett legjelentősebb a nemzetközi, közgazdasági és jogi szakosztályok keretében elhangzott előadások száma. /2.sz. melléklet/.

Részletesebb elemzés feltárja, hogy a jogi művészeti, biológiai, fizikai, kémiai matematikai előadások száma növekedést mutat, de az utóbbi kettő előadásainak száma így is kevés. Oka talán az lehet, hogy ezek általában pedagógusoktól, pedagógusok körében hangzottak el zömében, s manapság az oktatáspolitikai határozatokból eredő iskolai tevékenység elvonja a tanárokat a közszerepléstől.

Csökkenet a filozófia, közgazdasági, nemzetközi, pedagógiai, csillagászati, egészségügyi, mezőgazdasági műszaki előadások száma. A mezőgazdasági terület kiesett a figyelem központjából, gazdaságoktól jövő igény nem volt. Nagyobb gondot kell fordítanunk az előadások tudatos szervezésére is, s téma ajánlattal menni az elhanyagoltnak tűnő területre.

Külön szót érdemel az országjáró kirándulások szervezése. Két év alatt 157 társasutazás volt 6.644 résztvevővel. Ezek a kirándulások az ország és a környező szocialista államok megismerésén túl alkalmasak voltak arra, hogy a dolgozók szabadidejüket kulturált módon tölthessék el. Együttal szolgálták a szocialista hazaszeretetre, internacionalizmusra nevelést Szakavatott TIT kísérek képzése érdekében az IBUSZ-szal két alkalommal tanfolyamot szerveztünk.

Régi hagyománya van városunkban a Filmbarátok Köre előadásainak. Célunk a sorozatokkal a filmkultúrához értő közönség kinevelése volt. Annak ellenére, hogy a megyei TIT szervezet nem foglalkozik már ezzel a sorozattal, Baján az idén is beindult és működik Moziüzemi Vállalat védnöksége alatt.

Kecskemét mellett Baján működik a színvonalában is kielégítő idegen-nyelvtanítás. A korszerű audió-vizuális oktatási módszerek bevezetésével emelkedett a nyelvtanítás határfoka. Tradíciót jelent a német és délszláv nyelvvel való foglalkozás. Ezt elsősorban a nemzetiségi nyelvterület indokolja. Jelenleg városunkban német, délszláv, angol ~~és orosz~~ nyelvből van rendszeres oktatás, jölképzett szaktanárok vezetésével.

A szemléltetés és segédeszközök használata inkább e területen domináns, a többi ismeretterjesztő munkát általában a hagyományos formában végezzük szegényes szemléltetéssel.

A Társulat munkáját, amely ugyan a város lakóinak egészére irányul célszerű néhány foglalkozási rétegében megvizsgálni.

Baja gyorsan iparosodó város. Az iparban dolgozók száma meghaladja a 14 ezer főt. A munkásság mellett számottevő a KTSZ-ben dolgozó kisipari réteg is. Ezért az ipari munkásság körében végzett ismeretterjesztést kiemelt területként kezeljük.

Az elmúlt évek törekvése, minél jobban kiterjeszteni munkánkat, a munkásság tömegeire. Ilyen szempontból kiemelkedőnek kell tekintenünk a Finomposztó Vállalat hatékony szervező munkáját. Megfelelőnek ítéletjük a Férfi Fehérneműgyár, a KIOSZ, az Alsódunavölgyi Vízügyi Igazgatóság és a Hűtőház érdeklődését,

de hatókörében kismértékű a TIT ismeretterjesztő munkája a Kismotor- és Gépgyárban, a Fémipari Vállalatnál és a Vasipari KTSZ-ben. Az érdeklődés meglehetősen egysíkú, főleg előadás-sorozatokat szerepelnek a szerződésekből és csak ritkán adózik egy-nemű előadásokra igény. Jövőben feladatunknak kell tekinteni olyan üzemeknek a TIT munkába való aktív bevonását, mint a Ganz Villamossági, a Kismotor- és Gépgyár, a Butoripari Vállalat, a Gépjavító Vállalat és KTSZ-ek, mert ezen üzemekkel eddig nem sikerült a kívánt kapcsolatot megteremtteni.

Az üzemekben folyó TIT munka is ellentmondásos képet mutat. Van-nak fehér foltként szereplő területek, néhol pedig előfordul, hogy a sok előadás igénytelenséget jelent.

A TIT csak minőségi rendezvényhez adhatja nevét, ezért a vállalati előadások esetén a téma és az előadók jobb megismerésével készítjük elő azokat.

Az elmúlt két évben városunkban négy Tsz, egy Állami Gazdaság, egy Halászati Tsz és a Tsz Szövetség működött. Számadataink bizonyítják, hogy mezőgazdasági üzemekben a Társulat keretében szervezett ismeretterjesztés nem folyt. Ez a tény egyúttal közös feladatainkat is megszabja. A mezőgazdaságban folyó ismeretterjesztő munka terén való előlépésnek jövőbeni biztosítéka lehet a Tsz Szövetséggel való szorosabb munkakapcsolat és az a tény, hogy Baján egyesült három termelőszövetkezet. E területen eredményt fog hozni, ha a Bajai Járási Szervezettel építünk ki szorosabb kapcsolatot.

Az ifjúság és a nők körében folyó ismeretterjesztő munka sokat javult. Az ifjúságpolitikai határozat és azok nyomán tett állami intézkedések lehetővé tették, hogy a kulturális, ismeretterjesztő tevékenység hatékonyabbá váljék a KISZ szervezetekben és klubokban. A nőmozgalom átszervezése, a Hazafias Népfant keretében működő nőbizottságok, az üzemi kollektívák igénylik a TIT hathatós közreműködését.

Az elmúlt időszakban nagyon népszerűek voltak a jogi, egészségügyi /gyógy^{gy}szerszerhasználati és kozmetikai/ és irodalmi előadások.

A következőkben fontos feladatunk lesz a népesedéspolitikai határozatok népszerűsítése. Az ifjúság között folyó ismeretterjesztésnek keretei a jól működő ifjúsági klubok, amelyek egyre nagyobb számban biztosítottak a város területén.

A megtartott előadások kb. 25-30 %-a hangzott el a fiatalok előtt. Legeredményesebb e területen a honvédség alakulataiban folyó ismeretterjesztő munka.

Az előadásféleségek közül a művészeti és természettudományos előadások hangzottak el zömmel fiatalok számára.

Az értelmiség körében igen jelentős az ismeretterjesztő munkánk. A szakmai, módszertani továbbképzések, a tudományok eredményeiről szóló tájékoztatók, a különböző ankétok, az értelmiség széleskörű tájékoztatását, továbbképzését szolgálják. A TIT tagság magasszintű szellemi értékekkel rendelkezik, képes arra, hogy segítse a város kulturális életét.

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy ismeretterjesztő munkánk szakosztályi eredményei és a dolgozók különböző rétegeiben elért eredményeink számottevőek, de a bekövetkezett lemaradásokat új módszerek alkalmazásával, kapcsolatok felvételével, koordináltabb szervezéssel fokozni kell.

3. Szervezeti élet

Az ismeretterjesztő munka gyakorlati végzése a városi szervezet tagsága révén történt. Az előadások jó részét városi előadóink, kisebb hányadát megyei, fővárosi szakemberek tartották. Taglétszámunk az elmúlt időszakban 8 fővel csökkent, jelenleg 51 fő. 1972-ről 1973-ra többen nem újították meg tagságukat. Ezentúl pedig tagszervezés egyáltalán nem történt. Szükségesnek mutatkozik a taglétszám mérsékelt emelése főleg fiatal szakemberek bevonásával. Összetétel szerint tagságunk 70 %-a egyetemi, vagy főiskolai végzettségű, a többi érettségizett.

Szakosztályi megoszlást tekintve nem kedvező a helyzet. Egészségügyi szakosztályunk létszáma jelentősen csökkent, kevés az agrár és műszaki szakember is szervezetünkben. Az irodalmi szakosztályt is mindössze két fő képviseli Társulatunkban. Ezzel magyarázható egy-egy szakosztályunk gyöngesége és szakosztályi élet hiánya is. Egyes szakosztályok tagjai igénylik, hogy előadói konferencián, vagy más speciális összejövetelen részt vehessenek. Ezen a téren komoly lemaradásuk van, egyáltalán nem mondhatjuk el, hogy rendszeres, szervezett a találkozásuk.

A legszínvonalasabb produktumot a biológiai szakosztály keretén belül Dr. Richnovszki Andor szakosztályában a malakológusok számára megjelent biológiai kiadvány jelentette, amelyet a megyei Szervezet támogatott.

A TIT városi Szervezetének tevékenységét a munkaterv alapján az elnökség irányította. Összetételében és szellemében alkalmas arra, hogy a párt útmutatásait közvetítse az értelmiség mozgósításán keresztül a város dolgozóihoz. Kiegészítése azonban műszaki és agrár szakemberrel még javíthatna összetételén és munkáján. Az elnökség üléseit általában évi 2-3 esetben megtartotta és útmutatást adott a további feladatokra.

Nélkülözhetetlen segítséget jelentett a TIT megyei szervezetének állandó útmutatása. Ez a kapcsolat és a munka eredményessége a félfüggetlenített s-tátuszban működő titkár beállítása után tovább fog javulni.

A Társulat kapcsolatai a párt, a tanács és társszervek illetékes képviselőivel megfelelő volt, amelyeknek erkölcsi, anyagi támogatását a következőkben is kérjük.

A politikai, társadalmi és gazdasági szervek igényeit a propaganda és művelődési munka hatékonyságának növelésével a kulturális térszerkezet ismeretében, a gazdasági alapok koordinált felhasználásával elégíthetjük ki maradéktalanul.

Feladatok:

Társulatunkra háruló feladatokat a Küldöttgyűlésen elfogadott határozatok jelentik továbbra is. Azokon túl tennivalóinkat motiválják azok a helyi és országos események, amelyek a Társulat életére is kihatnak. Munkánk során figyelembe kell venni a felszabadulás 30. évfordulójára és pártunk XI. kongresszusára való felkészülést.

Néhány fontosabb kérdésben az alábbiak szerint fogalmazzuk meg feladatainkat:

1. Az ipari munkásság ideológiai és tudatformáló tevékenységét intenzíven kell folytatni. Főleg közgazdasági üzemszervezési és vezetéselméleti témákat kell szorgalmazni.
2. Mezőgazdasági ismeretterjesztésünk jelenlegi helyzetét felül kell vizsgálni, s a Tsz Szövetségre és az egyesült termelőszövetkezet vezetőségére, a TIT Baja Járási Szervezetére támaszkodva javítani kell azon. Szakmai képzés mellett közgazdasági és jogi témák szervezésére kell összpontosítani.
3. A javuló objektív feltételek alapján fejleszteni kell az ifjúsági klubokban tartott előadássorozatok, ankétok számát az ifjúságpolitikai határozatok szellemében.
4. A népesedéspolitikai feladatok népszerűsítése Társulatunk fontos feladata.
5. A város kulturális karaktere alakulásának figyelembe vétele elengedhetetlen az ismeretterjesztésben. Várospolitikai témák szerepeltetése és a városi monográfiához részanyag készítése TIT tagjaink fontos feladata.
6. A Vizsgádzalkodási Nyári Egyetem szervezési és előkészítési feladatait a megyei TIT szervezettel együttműködve végezzük.

7. A pedagógiai előadások számát és hatását növelni kell. Tovább kell népszerűsíteni a párt közoktatáspolitikai határozatait. Ezek megtartására iskolánként biztosítani kell az anyagi feltételeket.
8. A jól bevált tanfolyamokat /vezetőképző tanfolyam, idegenvezető tanfolyamok, gépjárművezetői továbbképzés, nyelvtanfolyamok/ a társszervekkel együttműködve továbbra is megszervezzük, működtetésükről gondoskodunk.
9. Növelni kell a nemzetiségiek körében tartott előadások számát. Ebben a munkában támaszkodni kell az alvégi nemzetiségi népfrentklubra.
10. A szervezeti élet erősítése szükséges. Fontos a taglétszám mérsékelt növelése, a szakosztályi élet kialakítása, közös megbeszélés a városi TIT tagok számára.
11. Városi szervezetünk munkájának segítése érdekében továbbra is kérjük a párt, a tanács, a tömegszervezetek vezetőinek és a társszerveknek erkölcsi és anyagi támogatását.

Baja, 1974. február 20.

Szentjóni Szabó Tibor sk.
a TIT városi elnöke

Juhász Károly s.k.
a TIT városi titkára

1.sz. melléklet

Statisztikai adatok

	<u>1972.</u>	<u>1973</u>	<u>összesen</u>
1. Előadások száma:	405	391	796
2. Hallgatók száma:	18.815	20.450	39.265
3. Hallgatói átlag:	46,4	52,3	49,3
4. Megyei részesedési arány: /városok között/	21,1	18,1	-
5. Társadalomtud.ea.száma:	317	331	648
Hallgatók száma:	14.203	17.200	31.403
6. Természettud.ea.száma:	108	60	168
Hallgatók száma:	4.612	3.250	7.862
7. Országjáró kirándulások sz:	87	70	157
Részvevők száma:	3.636	3.008	6.644
8. TIT tagok száma:	59	51	-

2.sz. melléklet

Előadások száma szakosztályi bontásban

	<u>1972</u>	<u>1973.</u>	<u>összesen</u>
Filozófiai	4	12	16
Hadtudományi	1	10	11
Irodalmi	19	28	47
Jogi	30	41	71
Közgazdasági	37	36	73
Művészeti	126	106	232
Nemzetközi	39	60	99
Pedagógiai	32	18	50
Történelmi	23	16	39
Néprajz-szoc.	5	4	9
Biológia	5	5	10
Csillagászati	10	16	26
Egészségügyi	11	20	31
Fizika-Kémia-Matematikai	8	6	14
Földrajzi	17	4	21
Mezőgazdasági	-	1	1
Műszaki	38	8	46
Összesen:	405	391	796